

16.10.2016

Z problematyki cyberpunku. Literatura - kultura - sztuka

Adam Mazurkiewicz

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Wydział Filologiczny UŁ

Podstawową motywacją, przyświecającą w pracy nad tematem Z problematyki cyberpunku. Literatury - sztuki - kultury, było przekonanie o randze problemów ewokowanych przez kulturę cyberpunkową. Zainteresowanie, jakim cyberpunk od lat cieszy się wśród twórców fantastyki naukowej, zaowocowało w obcojęzycznym (głównie anglosaskim) nurcie pracami teoretyczno- i krytycznoliterackimi o różnej wartości merytorycznej. Co więcej: w rodzimej refleksji naukowej jest to nadal obszar badawczy słabo rozpoznany; właściwie poświęcona mu została dotychczas, prócz nielicznych szkiców (autorstwa m.in. Tomasza Smejliś), jedynie monografia Sebastiana Jakuba Konefała *Corpus futuri. Literackie i filmowe wizerunki postludzi* (Gdańsk 2013). Podczas lektury owych, głównie anglojęzycznych prac, miałem wrażenie niewystarczalności, trudno bowiem znaleźć w nich odpowiedzi na wiele pytań, zwłaszcza związanych ze społecznymi aspektami istnienia cyberpunku. Konfrontacja lekturowej praktyki z interpretacjami sugerowanymi przez badaczy kultury budziła u mnie zastrzeżenia natury merytorycznej nierzadko na tyle poważne, że postanowiłem zaproponować własne odczytania tekstów kultury cyberpunkowej. W innych wypadkach zgoda na lekturowe interpretacje znawców tematu domagała się potwierdzenia ustaleń w różnych utworach, by w tym wyrazistszy sposób wybrzmiały stawiane przez nich tezy. Ponieważ obszerność problematyki, jaką można byłoby poruszyć w związku z kulturą cyberpunkową, powodowałaby chaos i utrudniała ogarnięcie całości, wybrałem spójny, a zarazem na tyle wąski zakres tematyczny, by owego chaosu uniknąć. Z tego względu koncentruję się jedynie na wybranym aspekcie zagadnienia ewokowanego przez cyberpunk, tj. jego obecności w fantastyce. Uczyniłem to, sięgając do formuły hasłowej, uporządkowującej omawiane tekstu kultury, w przekonaniu, że zaproponowany układ pozwala na bardziej reprezentatywny dobór problematyki. Uporządkowanie alfabetyczne sprawiło, że pokrewne sobie kręgi problemów rozdzielone zostają hasłami „osobnymi” lub należącymi do innych grup zagadnień; stąd konieczność opatrywania każdej z całości odnośnikami [(*)] do innych haseł. Intencjonalnie mają one ułatwić orientację w pokrewnych kwestiach bądź umożliwić szybszego odnalezienie właściwego kontekstu.
